

TEHNIKA

ÜLKOOL

10 (1401)
29. september
1994

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

REKTORI VEERG

Uue, 1994/95 õppeaasta hakul on päris asjakohane esitada esmapilgul tarbetuna näiv küsimus: Mis on haridus? Küsimus tundub meile tarbetuna seetõttu, et me seda olulist sõna iga päev palju kordi kuuleme, loeme ja ise kasutame ning seetõttu ei teki enamasti vajadust mõtiskleda, mida me selle sõnaga õigupoolest tähistame. Olen veendunud, et olles seatud vastaja rolli, ei tunne me end sugugi mugavalt. Meelde tulevad kindlasti mõisteliselt ja vormiliselt lähedased sõnad "haritus" ja "koolitus", mis aga vastaja ülesannet sugugi lihtsamaks ei tee, pigem vastupidi. Ka vastavad inglise-, saksa-, vene- või mõne muu keelseid sõnad ei aita meid edasi, sest eri keeltes on neil ka erinev semantika. Mis siis ikkagi on haridus?

Pakun siinkohal kõigile lugejatele järelemõtlemiseks järgmise üpris üldise hariduse mõiste indiviidikeskse määrangu. Haridus on inimese teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushinnangute ja käitumisnormide kooslus, mida ta kasutab suhtlemisel ümbrusega. Selliselt mõistetuna tähistab haridus eluaeg kestva protsessi tulemust igal ajahetkel, aga mitte protsessi ennast. Mõiste indiviidikesksuse tõttu on mõttetu rääkida näiteks Eesti haridusest ja hariduse andmisest, küll aga hariduse omandamisest, ja soovida minister Oleski kombel uue kooliaasta puhul kõigile head haridust, samuti nagu me üksteisele head tervist soovime. Pakutud määratlusega kaob vajadus kasutada uudissõna "haritus", mis on viimasel kümnendil käibesse ilmunud just siintoodud tähenduses, vähendamaks sõna "haridus" semantilist koormust.

Niisiis, head tehnika- ja majanduskõrgharidust Tallinna Tehnikaülikoolist!

Olavi

TÄHISTASIME OMA 76. SÜNNIPÄEVA

Tehnikaülikool märkis laupäeval, 17. septembril 1994 kell 15 (kel-laajaliselt ja kuupäevaliselt täpselt 76 aastat hiljem) nõukogu piduliku istungiga oma järjekordset aastapäeva. Pärast möödunudaastast suurjuubelit möödus seekordne aastapäev küll tagasihoidlikult, kuid siiski meeleolukalt ja südamlikult oma maja rahva jaoks.

Rektor professor Olav Aarna tervitas aulasse kokkutulnud ülikooli nõukogu poolt, öeldes, et "eelmisel aastal Linnahallis oli meid sada korda rohkem, kuid tänavust aastapäeva tähistame niiõelda omavahel." Rektori algussõnadele järgnes uute dekaanide inauguratsioon: kaheksa teaduskonna dekaanile riputati pidulikult kaela ametiraha, mis sümboliseerib dekaani õigusi ja kohustusi. Uued dekaanid on:

Valdek Kulbach, ehitusteaduskond

Jakob Kübarsepp, mehaanikateaduskond

Leo Mõtus, arvuti- ja süsteemitehnikateaduskond

Enno Reinsalu, energeetikateaduskond

Ene Kolbre, majandusteaduskond

Peeter Laido, humanitaarteaduskond

Rein-Karl Loide, matemaatika-füüsikateaduskond.

Ainsana jäi endistest dekaanidest oma ametikohale Andres Õpik, keemiateaduskonna dekaan. Prof Õpik esines dekaanide nimel ka lühikese sõnavõtuga, märkides, et "tehnikaülikooli vaimuse kandjad on läbi aastakümnete olnud suurel määral just dekaanid". Ühe legendaarse nimena mainis ta siinjuures kauaaegse õhtuse teaduskonna dekaani dots Heino Rossi nime.

Aastapäevaaktuse kõne pidamise au päris seekord energeetikateaduskonna professor Arvo Ots. Tema kõne alatoon oli kurvavõitu, ja pessimismiks on alust: teame ju kõik, et tänased noored eelistavad suunduda ärialadele ja mitte tehnika ega tehnoloogia valdkonda. (Prof A. Otsa kõne mõnevõrra toimetatud variant vt meie lehe 3.-4. lk).

Tehnikaülikooli kolmandaks ausponsoriks tunnistati USA firma MITEQ INC, kus juhtpositsioonil töötab Eesti päritolu teadlane Aksel Kiiss. Et hr Kiiss tervislikel põhjustel ei saanud seekord Tallinna sõita, võttis TTÜ tänu märkiva sponsori kuldplaadi vastu firma Eesti-poolne esindaja hr Ants Rimm.

Nõukogu piduliku istungi meeleolu aitas luua keelpillikvartett Kaido Välja juhatusel.

URMI REINDE

ALGAS ÕPPEAASTA 1939/40

1939.a 15.-16. septembri ajalehtedest:

Rõngas Varssavi tümber suletud.
Kaks nädalat sõda.
Pidulik immatrikulatsioon Tartu ülikoolis.
Õuhäired Pariisis ja Londonis.
Suhkru müük Eestis ainult varustuskaardiga.
Prantsuse tenicid lahingurünnakul.

55 aastat tagasi,

reedel, 15. septembril oli ülikooli peahoone suur saal roheliste ilupuudega ehitud, sest keskpäeval tähistati seal TTÜ 3. aastapäeva. Aktuse külaliste seas olid haridusminister kolonel A. Jaakson, ministri abi V. Päts, teaduse ja kunsti osakonna direktor dr. J. Vasar, Tartu Ülikooli prorektor prof. E. Kant, Loodusvarade instituudi direktor dr. J. Hüsse jt.

Avasõnas lausus viimast kuud rektori ametis prof. P. Kogerman muuhulgas: "Iga asutamisaastat võiks võrrelda terve aastakümnega. Hoog, millega tehnikaulikooli õppejõud asusid organiseerima meie uut tehnilist õppeasutust, pole õnneks vaibunud ja see ennustab edaspidi sama hoogsat edasijõudmist" (*Uus Eesti*, 16. sept.).

Pikema peokõne pidas prof. J. Nuut teemal "Matemaatika osa tehnikaulikooli õppetöös."

Ülikooliperet tervitasid A. Jaakson, E. Kant jt. Seejärel loeti ette tervituskirju. Õnnitlustelegramme olid saatnud piiskop H. B. Rahamägi, sõjavägede staabi ülem kindralleitnant N. Reek, Tallinna garnisoni ülem kindralmajor H. Brede, piirivalve ülem kindralmajor A. Kurvits, Insenerikoda jt.

Rektori aruandekõnest selgus, et 1938/39. õ-a oli 492 üliõpilast, neist naised ainult 22; määralisi õppejõude 20 ja õppeülesande täitjaid 33. Eelmisel päeval, 14. septembril oli pidulikult talitusele immatrikuleeritud 110 üliõpilast. Rektor tegi ka teatavaks üliõpilased-laureaadid – parimate auhinnatööde autorid: Albert Tiro, Jaan Tepandi, Harald Plaks ja Vladimir Polonski. Seejärel kuulutas rektor välja auhinnatööde teemad alanud õppeaastaks.

Aktuse lõpetas orkester pikema kontserdipalaga.

Vanu ajalehti sirvis

Tallinna Tehnikaülikooli 3. aastapäeva ball "Inseneride kojas" 15.09.39

I rida: (1) H. Muischneek, (2) Vellendi, (3) Kändler, (4) Anvelt, (6) E. Soonvald, (7) J. Toomaspoeg

II rida: (1) O. Reinvald, (5) P. Kogerman, (6) Riikoja, (7) prof. O. Maddison

Foto TTÜ muuseumist

Imbi Kaasik

TTÜ valitsus 1939/40

rektor prof. P. Kogerman,
alates 12. okt. prof. J. Nuut,

prorektor prof. V. Paavel,
ehitus- ja mehaanikateaduskonna dekaan prof. O. Martin
ja prodekaan prof. R. Livländer,

keemia- ja mäeteaduskonna dekaan prof. J. Kopvillem
määraliste abiõppejõudude, ülemääraliste õppejõudude ja dotsentide esindaja mag. H. Raudsepp

TTÜ valitsus 1994/95

TTÜ nõukogu 30. märtsi 1993 otsusega kinnitatud juhtimissüsteemi reformi põhimõtete ellurakendamiseks moodustati taas üle mitme aastakümne

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOI VALITSUS:

Olav Aarna – rektor, esimees
Tiit Kaps – prorektor

Rein Küttner – prorektor
Jüri Tanner – kantsler
Ene Kolbre – majandusteaduskonna dekaan
Valdek Kulbach – ehitusteaduskonna dekaan
Jakob Kübarsepp – mehaanikateaduskonna dekaan
Peeter Laido – humanitaarteaduskonna dekaan

Rein-Karl Loide – matemaatika-füüsikateaduskonna dekaan
Leo Mõtus – arvuti- ja süsteemitehnikateaduskonna dekaan
Enno Reinsalu – energetikateaduskonna dekaan
Andres Öpik – keemiateaduskonna dekaan
Erki Soekov – Üliõpilavalitsuse esimees

AASTAPÄEVAKÕNE

Traditsiooniliselt on aastapäevaaktuse pidulik kõne usaldatud ühele TTÜ professorile. Tänavu pidas selle energeetikateaduskonna professor ARVO OTS.

Tähistame Tehnikaülikooli 76. aastapäeva. Sellega seondub paratamatult küsimus, mida on tähendanud Tallinna Tehnikaülikool Eestile.

Arvan, et siin on päris mitu tahku. Kõigepealt, TTÜ loomine pani aluse süstemaatilisele tehnilisele haridusele Eestis. Nagu teame, käidi tehnilist haridust enne hankimas Petrogradis ja Riias.

Teiseks on TTÜ olemasolu tähendanud tehnika- ja tehnoloogiateaduste süstemaatilist teostust ja selle seotust inseneride koolitusega.

Kolmandaks näen TTÜ osatähtsust selles, et siin on antud haridust peamiselt eesti keeles, vaatamata sellele, et TTÜ on olnud mõnda aega kakskeelne, suunaga vene keele kasuks. Ei olnud kaugel aeg, kus nõuti ka eestikeelsete rühmade vähemalt kahe erialase kursuse õpetamist vene keeles. Tegelikult aga puuduvad mul andmed, et niisugust nõuet oleks rangelt täidetud. Milleks ma seda räägin? Sest tehnilise hariduse andmisel on väga oluline koht terminoloogial – antud juhul eestikeelset terminoloogial. Kui puudub terminoloogia, ei ole ju võimalik ükskeelset loengut pidada. Siin on suuri teeneid muidugi TTÜ omaaegsetel õppejõududel, aga eriti just professor Evald Maltenekil. Kui heita pilk tagasi Nõukogude Liidule, siis oli mul endal võimalus veenduda, et sellises tugevas rahvustundega alariigis nagu Armeenia, peeti vähemalt soojustehnikaalaseid loenguid emakeelses Jerevani Polütehnilises Instituudis vene keeles omakeelse terminoloogia puudumise tõttu.

Käesolev sajand on olnud tsivilisatsiooni plahvatusliku arengu ajajärk. Selles protsessis on põhilist tähtsust omanud uued teadussaavutused, uued avastused, kuid mitte vähemtähtis pole nende saavutuste ja avastuste rakendatavus. Kui ei oleks insenerirakenduste vahelüli sellele omaste võtete ja tehnoloogiatega, ei oleks ka võimalik tase, kus inimkond praegu on. See revolutsioon on tehnika ja sellega seotud teadusharude revolutsioon, mis loomu-

Professor ARVO OTS

Pildistanud Meida Jalast
likult ei ole jätnud puudutamata ka humanitaarseid valdkondi.

Eesti kui väikese osariigi kaasarääkimine Nõukogude Liidus kui suures isoleeritud süsteemis oli nii suurtes protsessides üsna tagasihoidlik. Kuid on siiski üksikuid valdkondi, mille kohta seda öelda ei saa. Kui ei oleks olnud kohalikku teaduspotsentsiaali ja tugevaid asjatundjaid, ei oleks näiteks tekkinud kõrgetasemelist põlevkivienergeetikat, nagu see mõnda aega tagasi oli. Tänu investeeringute puudumisele ei ole põlevkivienergeetika see, mis ta oli ja mis ta võinuks olla. Ma toon selle näite just enda eriala valdkonnast, kuna mul on raske anda hinnangut mõne teise konkreetse valdkonna suhtes.

Olen veendunud, et õpetamise osas on TTÜ oma ülesande põhiliselt täitnud: me anname tugeva erialase baashariduse koos tänapäeva taseme teadvustamise ja tutvustamisega konkreetse eriala valdkonnas.

Õpetamisel on alati kaks poolt. Need on õpetaja oma teadmistega ning õpilane oma võimete ja tahtmisega. Mis puudutab TTÜd õpetajate poole pealt, siis tuginedes tähelepanekutele olen arvamusel, et TTÜ õpetajaskond kannatab igati välja rahvusvahelise ekspertiisi, vaatamata sellele, et ühele professori ja dotsendi kohale reeglina kandideerib ainult üks kandidaat. Kui asjad praeguses suunas edasi nihkuvad, pole kaugel aeg, kus paljud õppejõukohad täidetakse kohakaaslastega. Nii on vähemalt energeetika valdkonnas. Märkimisväärne ka, et Lääne tehnikaülikoolid

on enamuses just suunatud tehnilise baashariduse andmisele, kuna aga konkreetset tehnoloogilised võtted omandatakse juba kohapeal, sest need on tihti ainult ühe firma omand ja saladus.

Õpilaskonna poolelt on probleem õpetatava omandamises. Mis on siin määravaks? Esiteks muidugi see, mida õpetaja pakub ja kuidas ta pakub. Teiseks märgiksin õpilase andekust ehk teadmiste omandamisvõimet ning kolmandana neid tegureid, mis määravad tahtmise teadmisi omandada ehk tahtmise õppida. Õpetaja ja õpilase vahel on meile kõigile hästi tuntud *lati kõrguse* probleem. Kui õpilasel on tahtmine ja stiimul õppida ning õpetajal soov õpetada, võiks lattu olla üsna kõrgel. Kui aga seatakse eesmärgiks ainult diplomi saamine, püüavad õpilased lattu suruda nii madalale kui võimalik. Nõukogude Liidu ajal oli lõpetamise efektiivsuse mõõdupuuks meile kõigile tuntud lõpetajate kasutegur, ehk teiste sõnadega diplomi omandanute ja sisseastujate suhe. See suhe oli muidugi nii teaduskondade kui ka üksikute erialade lõikes väga erinev. On selge, et niisuguse näitaja kaudu hinnangu andmine on suhteliselt lihtne semesterüsteemse õppe korral, tunduvalt raskem aga aineõppe süsteemi puhul. Pealiskaudsel vaatlusel võib tunduda, et praegu käivitamisoleva õppesüsteemi korral *kasuteguri* ehk ka *lati kõrguse* probleem ei tohiks olla nii terav, nagu ta oli. Kuid olemasolev lühiajaline praktika siiski näib kinnitavat, et see küsimus täie teravusega eksisteerib.

Üheks ülitahtsaks küsimuseks praeguses olukorras on aegade jooksul väljakujunenud **koolkondade püsivus ja järjepidevus**. Mulle meenub rektor Aarna poolt käesoleva õppeaasta avaaktusel näidatud tabel, mille järgi 52% akadeemilisest personalist on vanemad kui 50 aastat. Ma tahaksin just siin alla kriipsutada järjepidevuse vajadust. Kui tekivad vahepealsed katkestused, siis neid tekkinud *auke* täita on hoopis raskem kui järjepidevust tagada. Eestis on pärast iseseisvumist toimunud **tugev kihistumine**. On tekkinud üliirakaste klass ja on ka küllaga ülivaeseid. Kihistumise võimalikkus ei ole jätnud puudutamata ka haridust ja teadust. Praegune Eesti ühiskonna vektor on suunatud äriiga seonduvale, kus liiguvad suured rahad. Täppis- ja tehni-

kateadused ei ole noorte seas soositud. Suhteliselt vähe on neid, kes mõtleavad oma karjääri üles ehitada insenerina või tehnikateadlasena. Mitmed küsitlused on kinnitanud, et enamus üliõpilasi töötab, kuid sageli töötatakse kohtadel, mis ei seonu erialaga ja kus saab palka, mis ei ole võrreldav ülikooli töötajate palkadega, rääkimata juba magistrandi stipendiumi suurusest ja selle arvu piiratusest.

Väga heaks näiteks siia juurde on tehnilist haridust omandama pürgivate üliõpilaskandidaatide osatähtsus sisseastumisel TTÜsse. Oli ju tehnika- valdkonda kandideerijaid 1,21, tehnoloogia valdkonda 1,015 ja majandus- harudesse 5,22 vabade kohtade arvust ühele kohale. Eks selline proportsioon näita ka noorte suurt kihku olla seotud äri- lise tehingutega. Siit üks mõte: kas Tallinna Tehnikaülikoolil ei ole mitte suundumus saada Majandusüli- kooliiks, mille juures on avatud ka tehnikaosakond?

Olen arvamusel, et tehnikaharidus ja tehnikateadused on kriisiseisun- dis, olgugi et seda on väga raske tun- nistada. Seda raskem, mida kõrgemal ollakse. Turumajandus võib majan- dusena olla küll hea, kuid tema seadused Eesti Vabariigi praeguses olukorras ei mõjuta haridust ja teadust soosivalt. Asi on üsna koomiline, kui tulevikus hakkame orienteeruma kõr- gelt makstavale inseneride impordile Läänest.

On selge, et probleem vajab riiklikku reguleerimist. Kas ka siin ei olda mitte liialt tugevalt kinni *protsentide maagias*, väites, et 0,4% riigieelarvest teadusele ja 1% sisemisest koguprod- uktist kõrgharidusele vastavad sama- dele protsentidele arenend riikides. Tõenäoliselt aga unustatakse, et meil ja mujal on nende suhteliste arvude taga hoopis erinevad rahamassid.

Kus on väljapääs? Selleks et viia in- seneride koolitamiseks vajalik mate- riaalne baas ajajärgust tulenevatele minimaalsetele nõuetele ja tagamaks sellised palgad, et ei teki suurt tungi ülikoolist lahkumiseks, tuleb paratama- tult suurendada riigieelarve osa kõrgha- riduse finantseerimisel. Mis puutub tehnikateadustesse, siis ka siin on ilma riigi abita edasijõudmine praktiliselt võimatu, sest Eesti tööstusel puuduvad praegu vahendid vastavateks finant- seeringuteks.

On seige, et riik ei suuda tagada raha- list katet kõikvõimalikele suundadele. **Oluline on määrata vajalikud prio-**

riteedid, koostada neile programmid ja tagada finantskate.

Tallinna Tehnikaülikooli on hellitavalt nimetatud *inseneride sepikojaks*. Järg- nevalt tahaks aru pidada selle üle, milline on olnud inseneri osa ühiskon- nas. TTÜ kui inseneride sepikojas 76. aastapäeval on ehk seda just sobilik teha.

Insener on olnud ja on ka praegu tehni- kamaailma keskne kujud. Kuid on toimunud ka suured nihked inseneri ja ühiskonna suhetes, millele on tublisti kaasa aidanud hariduse polariseeru- mine.

Ennesõjaaegne insener oli tehnikaini- mene, paljuski entsüklopedist, ühis- konna poolt igati austatav ja lugupeetav isik. Mulle meenub juhtum minu lapsepõlvest. Meie perekond elas tol ajal maal, minu isa oli maakooli õpetaja. Tõenäoliselt oli koolimajas vaja läbi viia mingisuguseid töid, milleks läks vaja inseneri abi. Sel ajal kuulsin esimest korda sõna *insener*. Mäletan selgesti, milliseid ettevalmis- tusi tehti inseneri vastuvõtuks ja kuul- sin insenerist kui sügavuti tehnikat valdavast isiksusest. Sellest ajahetkest on sõna *insener* minus alati esile kut- sunud suure austuse inseneri kui sügavate tehniliste teadmistega isiksuse vastu. On muidugi kahetsusväärne, et sõna *insener* on läbi teinud suure meta- morfoosi.

Tolle aja insener oli küllaltki univer- saalne, mida muidugi võimaldas tol- leaegsete teaduste väiksem kihistatus võrreldes tänapäevaga. Ei ole kahtlust, et üks väljapaistvamaid inseneri en- nesõjaaegses Eestis oli professor Evald Maitenek. Ta oli TTÜs soojustehnika professor ja esimene prorektor. Ta luges esimesena TTÜs süsteemset soo- juselektrijaamas tehniline juhataja, oli tunnustatud raadiotehnika spetsialist, kirjutas füüsikaõpiku keskkoolile ja mis eriti oluline, pani aluse füüsika ja tehnika terminoloogiale, millele me ka praegu tuginema.

Inseneritöös oli palju loomingulist sisu, alati tuli olemasolevate teadmiste alusel teha midagi uut, astuda sammuke tead- matusesse. Tehnika arengutase määras ära ka insenerivea keskmise väärtuse, mis polnud kuigi suur. Inseneritöö oli paljuski iseseisev ja individuaalne.

Hüppeline tehnika ja tehnoloogia areng toimus pärast sõda. Uus aeg suurendas järsult inseneride nõudlust, aga vähen- das samaaegselt nende individuaalsust. Inseneritööd hakati tükeldama ük-

sikuteks lõikudeks. Tekivad kollektiiv- vid, *inseneride bürood*, kus on sageli esikohal meeskonnatöö. Kuid iga meeskond vajab juhti, eliitinseneri ehk peakonstruktorit. See muidugi vähen- dab ja mugandab tehniliste uuenduste loomist üksikisiku silmade läbi vaadelduna.

Paralleelselt tekivad nn rakendus- teadused, kus insenerile antakse kasu- tamiseks juba valmisretseptid. Nende kasutamine muidugi vähendab uute ideede teket ja rakendamist.

Kasvab kohutavalt inseneri vea hind. Sobivaks näiteks ehk on Tšernobõli tuumajaama katastroof. Vea hinnaga on seotud ka erikindlustusfirmade teke.

Järsult on muutunud inseneri ja ühiskonna vaherkord. On lõppenud in- seneri kui isiksuse ja ka tema poolt loodu ülistamine. Elame tõenäosus- seadustele alluvas maailmas, kus miski peale loodusseaduste, mille alusel on püsti pandud tehismaailm, ei ole ab- soluutne. On selge, et inseneri poolt loodu võib põhjustada inimohreid nõudvaid avarisiid. Kuigi nende osatähtsus on väga väike, reageerib ühiskond neile väga valuliselt ja sageli vaenulikult. Siit tulenevalt nähakse in- seneris asjasse mitteküllaldaselt puutu- vate inimeste poolt ühiskonda mittetundvat tehnokraati, looduse saas- tajat jne. Ega asjata tunta anekdoodiski kaasa perekonnale, kus pereisa on in- sener. Aga eks tule ka inseneri poolt vastav suhtumine neisse, kes on kind- lalt veendunud, et elekter tuleb seina seest. Sellele kõigele vaatamata vaevalt et ühiskond kui tervik soovib ta- gasikäiku minevikku.

Kas insenerkond on küllalt aktiivne, et mõjutada oma tegutsemisvaldkon- nas ühiskonda? Kahjuks peab vastama eitavalt. Insenerkond on veel ene- sekeskelt heterogeenne, puudub sot- siaalne aktiivsus. Inseneridel on sotsiaalküsimuste suhtes küllaltki kõrge valulävi.

Senisest rohkem tuleb tähelepanu pöörata insenerkonna sotsiaalsete probleemide lahendamisele. Kuidas seda teha, sellele ei ole ma suuteline vastama. Mõned aastad tagasi loodi Eesti Inseneride Liit – algul aktiivsust oli, kuid praegu ollakse varjusurmas. On tekkimas ja tekkinud inseneride eri- alaliidud. Loodame, et nende kaudu on võimalik insenerkonna sotsiaalset ak- tiivsust tõsta.

Need olid probleemid, mida tahtsin aastapäevakõnes meenutada.

TTÜ NÕUKOGU

27. septembril

- Selle õppeaasta esimene nõukogu istung algas mälestusmedali **MENTE ET MANU** kätteandmisega staažikatele töötajatele, kes suvel või septembris tähistasid oma isiklike juubeleid ja kelle tööaastatest suur osa on möödunud TTÜ seinte vahel. Autasu said seekord professor **Harri Käär (50)**, mehaanikateaduskonna "perenaine" **Hilda Virrok (60)**, kassapidaja **Ella Simson (60)**, füüsik **Peeter Kukk (60)** ja teraskonstruktsioonide dotsent **Kalju Loorits (50)**.
- Teisena oli päevakorras 15 liikme võrra uuenenud nõukogu tutvustamine ja töökorra arutelu. Et nõukogu uus juhataja oli veel valimata, juhatas seda istungit nõukogu esimees rektor **Olav Aarna**. Neli aastat spiikerina nõukogu juhatanud dotsent **Heino Rossi** esitas oma aruande 1993/94. õppeaasta tegevuse kohta. Tema tuntud headuses kõne sisaldas ka mõningaid näpunäiteid ja soovitusi nõukogu edasise töökorra suhtes. Endise spiikri ülevaade inspireeris sõna võtma professoreid **Andres Keevalikut** ja **Valdek Mikkalit**. Neist

esimene tuletas meelde, et nõukogu peab teenima ülikooli ja mitte juhtkonda ning et ülikooli nõukogu ei tohiks oma töös kopeerida Riigikogu, kus eksisteerivad teatavasti mõisted fraktsioon, stsenaarium, hääletusmasin. Meie nõukogu märksõnaks peaks olema konsensus.

Valdek Mikkal rõhutas **Heino Rossi** osa nõukogu viimaste aastate ajaloo. Ta ütles, et hr H. Rossi ajal muutus nõukogu Tehnikaülikoolis seadustloovaks organiks ja soovis, et uus nõukogu peaks olema aktiivsem teada saamaks, kuidas vastuvõetud otsused meie maja elus kajastuvad.

- Järgmise päevakorrapunktina tehti ettepanekuid nõukogu 1994/95. õ/a sügissemestri tööplaani. Prof **Valdek Kulbach** arvas, et kui Tartu ülikool soovib, et vastu võetaks "Tartu ülikooli seadus", kas siis meie omalt poolt ei peaks hakkama mõtlema Tehnikaülikooli või Tallinna Ülikooli seadusele? Eksrektor akadeemik **Boris Tamm** tuletas meelde, et TTÜ ja eriti selle nõukogu ei peaks unustama oma kultuurimissioonilist osa Eesti teaduselus. Rektor **Olav Aarna** tegi ettepaneku võtta nõukogu tööplaani rektori valimiste ettevalmistamise punkt, kuna temal lõpeb jaanuaris rektorina viimane tööaasta.
- Esimese n-õ põhitõnna võttis nõukogu vastu ülikooli valitsuse ajutise põhimääruse.

- Konkursikomisjoni soovitusel valiti arhitektuuri aseprofessori kohale **Ilmar Pihlak**. Emeriitprofessori nimetus anti endisele filosoofiakateedri professorile **Kuulo Vimmsaarele** tema isikliku avalduse alusel. Olgu siinkohal üles loetud ka kõik eelmistel istungitel valitud emeritprofessorid: **Johannes Aare**, **Enno Siirde**, **Hugo Tiismus**, **Erik Linnaks**, **Heino Lepikson**, **Jevgeni Fominõh**, **Leo Valdma**, **Peeter Larin**, **Karl Tihase**. Niisiis kokku kümme.

Oma tööaruanded esitasid prorektorid **Tiit Kaps** ja **Rein Küttner**.

Järgmiseks korraks jäi humanitaar- ja sotsiaalteaduste instituudi taotlus "Ühiskonnakorralduse" õppetooli nimetuse muutmiseks "Halduskorralduse" õppetooliks ja õppekomisjoni ettepanek "ühiskonnakorralduse" õppesuuna nimetuse muutmiseks "halduskorralduse" õppesuunaks, sest tekkis vaidlus *public administration* tõlkimise pinnal.

Nõukogu juhatajaks 1994/95. õppeaastaks valiti keemiaprofessor **Valdek Mikkal** ja nõukogu asejuhatajaks matemaatika aseprofessor **Heikki Päeva**.

Kokkuvõtte tegi

Urmi Reinde

Hukkunud reisipraamii
"ESTONIA"

viibisid ajakirjanduses avaldatud esialgsete nimekirjade põhjal järgmised Tehnikaülikooliga seotud isikud:

ANDRES AVEKUKK, 1973

MAIKO KALVET, 1973

MERLE JUUST, 1973

MAREK KAASIK, 1972

(Nad kõik on üliõpilasorganisatsiooni Best-Estonia juhatuse liikmed)

PEETER RIIT, endine TTÜ raamatupidamise kateedri juhataja

MAID VASSIL, endine TTÜ arvutuskeskuse töötaja

KATRIN TAMM, eksrektor akadeemik **Boris Tamme** tütar

Nende saatuse kohta edastame täpsamad andmed edaspidi.

Meie kaastunne kõigile, kel on põhjust leinata.

TTÜ pressiteenistus

AJALEHE

Rahva HÄÄL

MAJANDUSTOIMETUS

**KUULUTAB VÄLJA KONKURSI
ASJALIKU REPORTERI (VÕIB
OLLA KA TUDENG) &
ANALÜÜTIK-TOIMETAJA
(EELISTATAVAULT KÕRG-
HARIDUSEGA) LEIDMISEKS.
TEL. 681 198**

“EUROOPA TEHNIKARAAMATUKOGUDE INTEGRATSIOON”

Sellise pealkirjaga konverents peeti meil siin Tehnikaülikoolis 6.–7. septembril. Üks konverentsi korraldajatest oli TTÜ raamatukogu direktor **Konrad Kikas**. Temalt küsisimegi: *mis oli konverentsi eesmärk?*

Konverentsile tulid Läti, Leedu, Soome, Saksamaa, USA, Tšehhi ja Hollandi raamatukogude töötajad. Meie siin Balti riikides alles harjume uute tehniliste võimalustega, mida praegusel ajal raamatukogudes kasutatakse. Me vajame informatsiooni. Tähtis pole hankida mitte ainult teaduslikku, vaid ka majandamise kogemust. On ju kõigis neis maades küllalt pingeline majandussituatsioon.

Kuidas konverents oli korraldatud?

Tahtsime, et sessioone juhiksid teiste maade tuntud raamatukogude spetsialistid. Esimesel päeval juhtis konverentsi Helsingi Tehnikaülikooli Raamatukogu direktor dr **Sinikka Koskiala**, teisel päeval prof **Leena Siitonen** Rhode Islandi Ülikoolist USAst. Lõpudiskussiooni juhtis prof **Elin Törnudd** Soomest. Esimesel päeval vahetati raamatukogude juhtimise ja organisatsioonilisi kogemusi. Teisel päeval aru-

tati raamatukogude computeriseerimist: infotehnoloogiat, infoteenindust ja infovõrke.

Informatiivne maailm on kõvasti muutunud. Arvatakse, et õige varsti kaovad paberist raamatud ja nad vahetatakse monitoride vastu. Kuid konverentsist osavõtjad leiavad, et see arvamus on ekslik. “Teadlane kasutab tavaliselt üheaegselt mitut raamatut, paberit, tabelit, märkmeid, ja ühest ekraanist on normaalseks tööks vähe,” kinnitas dr **Edwin Karnitis** Läti Akadeemia Raamatukogust.

Raamatu- ja kompuutrisüsteemi koostööst kõneles EBSCO esindaja **Rudy Houtison** Hollandist. EBSCO on **Elton B. Stephen Company**, ehk vahendaja perioodilise kirjanduse väljaandjate ja raamatukogude vahel. Ta valgustas lühidalt raamatutrükkimise ajalugu inkunaablitest meie päevini. “Et teada saada, kuhu me läheme, tuleb teada, kust me tulime,” ütles ta. **Rudy Houtison** informeeris ka erinevate informatsioonikompaniide saavutustest, mis puudutavad artiklite, ajakirjade ja raamatute levitamist arvutivõrgu abil. 2000. aastaks on enamik raamatuid diskettidel, arvas ta.

Dr S. Koskiala pidas konverentsi huvitavaks. “Me kuulsime ettekandeid, mis tutvustasid teaduse erinevad arenguteid Balti riikides ning eriti Eestis. Ülesandeid oli kaks: esiteks, me saime teada, millega tegeleb igatüki meist eraldi. Ja teiseks, me otsisime teid tihiseks tegevuseks ja ühinemiseks, mis on praegu nii väga oluline.”

TTÜ Raamatukogu olukord ei ole praegu eriti hea. Ära on võetud Laia tänava maja, raamatud on laiali erienvates ruumides mööda linna. Mis puudutab tehnikat, siis raamatukogu on varustatud vaid ühe viiendikuga vajalikust. Samas on ülesanded laienenud: 1992. aasta septembrist on TTÜ Raamatukogu EV Valitsuse otsusega kinnitatud Eesti Tehnika Keskraamatukoguks, kes teenindab peale meie oma kollektiivi ka teisi kõrgkoole, teadusasutusi, EV Valitsust, ettevõtteid ja organisatsioone. Plaanis on raamatukogule uue hoone ehitamine, kuid vaevalt küll enne kui 10 aasta pärast.

Konverentsil osalejad. Paremalt teine meie raamatukogu direktor **Konrad Kikas**

Pildistanud Meida Jalast

Jana Majeuskaja

KULDSE KASELEHE LUULEVÕISTLUS

Ootame luuletusi ja lüüriilist lühiproosat mis tahes teemadel aadressil:

KULDNE KASELEHT

Eesti luuleliit

Salme 12 Tallinn EEO 004

Soovitatav on saata neli-viis luuletust. Arasaatmise viimane tähtaeg on 1. november, kel aga sahtlisse värse kogunenud, pangu kohe postil! Opilastel palume lisaks nimele ja aadressile märkida ka kooli ja klassi või kursuse, täiskasvanuil elukutse ja vanuse. Trükkis avaldamise korral oleme nõus Teid esitlema varjunime all – kui Te seda soovite, – kuid meile palume teatada enda kohta täisandmed; puudulikult vormistatud tööd jäävad konkursist kõrvale.

Parimad saadetud luuletustest avaldame koos “Luulekevad’94” paremikuga väikese luulekoguna, samuti ootavad võitjaid diplomid ja auhinnad.

KULDSE KASELEHE luulevõistluse toimikond,
INGVAR LUHAAÄR Eesti Luuleliidu esimees